

Er was eens...hoeveel verhalen beginnen niet met deze 3 iconische woorden. Meestal zijn het wel sprookjes die zo beginnen. Vandaag wil ik met dezelfde 3 woorden een deel van MIJN verhaal beginnen, geen sprookje, maar een waar gebeurd verhaal.

Er was eens..."Godvergeten"

Het programma over het seksueel misbruik binnen de katholieke kerkgemeenschap deed een grote etterbuil uit elkaar spatten en bracht vele verhalen aan het licht die al jarenlang, niet onbewust- maar eerder bewust, nooit besproken werden, al zeker niet binnen die eigenste kerkgemeenschap. Maar niet alleen daar, maar ook in internaten, scholen, sportclubs, jeugdverenigingen en ja, zelfs binnen de eigen familiekring barstte de etterbuil, want ook daar was en is er nog steeds sprake van misbruik.

Wat gedurende decennia werd verzwegen en geheimgehouden kwam plots als een tsunami tot leven. En nochtans, al jaren waren er mensen zoals Rik Devillé van de VZW Mensenrechten in de Kerk die de problematiek van het seksueel misbruik in kerk naar zich toe trokken, jammer genoeg met zeer weinig tot geen resultaat. En hoewel mijn misbruik begin jaren 70 plaatsvond, duurde het toch nog 2 jaar na de uitbraak van de zaak Vangheluwe in 2010 vooraleer ik er echt mee naar buiten kwam. Na 42 jaar van zwijgen en alleen alles proberen te verwerken, was toen de tijd gekomen om het geweer van schouder te veranderen. Wij, de slachtoffers, moesten met onze verhalen naar buiten kunnen komen en iedereen laten weten wat er al die jaren al gebeurd was en jammer genoeg nog steeds gebeurde. Ik ging dan ook met mijn verhaal naar het aartsbisdom Mechelen-Brussel. Maar de aanpak van de kerk bestond er op dat ogenblik echter enkel uit om slachtoffers een bepaalde schadevergoeding toe te kennen voor de feiten die zij hadden moeten ondergaan. Het ondertekenen van de dadingovereenkomst maakte mij en de andere slachtoffers nadien eigenlijk monddood, want verdere acties werden hierdoor feitelijk

verboden. Voor veel slachtoffers bleek dit echt wel onvoldoende. De morele schade, het psychologisch lijden, het steeds terugdenken aan die vreselijke periodes, velen bleven en blijven er nog dagelijks mee worstelen. De echte erkenning door de daders en hun verantwoordelijken, de kerkelijke overheden, was er nog steeds niet.

Samen met een ander slachtoffer had ik nadien de kans om bij Monseigneur Bonny op de koffie te gaan. Tijdens een méér dan 3 uur durend gesprek hebben we toen de mogelijkheid gehad om onze frustraties, onze bedenkingen en onze gevoelens te delen met één van de hoogste verantwoordelijken binnen de kerk. Voor het eerst had ik toen wel het gevoel dat er “echt” naar ons geluisterd werd. De titel van het artikel dat in Kerknet verscheen luidde dan ook: “Wat heeft dit gesprek ons deugd gedaan”.

Jammer genoeg volgden er nadien geen verdere concrete acties meer, zaten we als slachtoffer opnieuw in onze eigen bubbel, zat de kerk opnieuw in haar ivoren toren.

Ook bij justitie, met operatie kelk, was er voor de slachtoffers jammer genoeg niet echt beterschap, laat staan vooruitgang te bemerken.

Het was dan ook een godsgeschenk dat het programma ‘Godvergeten’ in de huiskamers op het kleine scherm te zien was. Een programma met een impact waar we, als slachtoffers, nooit aan gedacht hadden. Er werd over de problematiek eindelijk openlijk gesproken. Iedereen vroeg zich af hoe dit mogelijk was, hoe kon dit zolang onder de radar blijven, waarom was er vroeger nooit iets aan gedaan? Maar ook kwamen de vragen zoals wat nu? Wie is hier nu verantwoordelijk voor? Wie heeft dit nooit willen toegeven dat dit allemaal gebeurd is? Dat bisschop Vangheluwe in 2010 zijn ontslag aanbood, maar dat zijn priester- en bisschoptitel hem pas in 2024 werden ontnomen, is veelzeggend. De feiten waren nochtans gekend en zwaar genoeg om hem onmiddellijk te straffen en alles te ontnemen. Waarom heeft het bij de hogere kerkinstanties zo lang geduurd om dit te kunnen en te willen toegeven?

Ook het parlement bleef niet bij de pakken zitten. Er kwam een parlementaire onderzoekscommissie, waar ook naar ons, de slachtoffers, werd geluisterd. Maandag vindt trouwens een nieuwe zitting plaats waar heel wat slachtoffers, waaronder ikzelf, aanwezig zullen zijn.

En ook op lokaal vlak kwam er beweging. Op vraag van een slachtoffer uit Oudenaken nam ik samen met hem deel aan een verkennend gesprek met de burgemeester en mensen van de VZW Mensenrechten in de Kerk, over de mogelijkheid om iets te doen voor de slachtoffers van seksueel misbruik binnen de kerk, zeker nu de herbestemming van een aantal kerken voor de deur stond en men dreigde om dit stuk geschiedenis, ook al is het een verwerpelijk stuk geschiedenis, te verliezen.

Vandaag staan we rond dit beeld, dat een herinnering moet zijn aan alle slachtoffers van seksueel misbruik, zowel binnen de kerk als elders. De centrale plaats van deze kerk is hiervoor natuurlijk belangrijk. Zoals het andere slachtoffer uit Oudenaken, ikzelf uit Negenmanneke, heb ik ook weet van nog meerdere slachtoffers uit SPL zodat de meeste kerken van de dekenij betrokken zijn. Als slachtoffer vind ik het belangrijk om een teken van erkenning en herkenning te vinden op deze plek. En ook het moment van onthulling is belangrijk. Maandag is het namelijk Wereld dag voor de preventie en het herstel van seksuele uitbuiting, misbruik en geweld tegen kinderen. Daarom is er morgen in de basiliek van Koekelberg een nationale gebedsdienst ter herdenking van slachtoffers van seksueel geweld. En vandaag, hier bij ons, de onthulling van dit monument.

Jammer genoeg is hiermee de kous nog niet af. Als slachtoffer vragen we al langer een duidelijke erkenning van de schuld door de kerk, zeker over het feit dat alles zolang werd toegedekt en verloochend. Het bezoek van de paus mocht ons dan misschien wat hoop geven, het valt nog altijd af te wachten of er echte resultaten gaan geboekt worden.

Elk slachtoffer is trouwens verschillend, elk misbruik was anders. Elkeen verwerkt deze trauma's op zijn eigen manier. Veel

slachtoffers hebben nog steeds nood aan professionele hulp, psychologen, psychiaters. Hopelijk komt er een dag dat ook aan hen tegemoet gekomen wordt met de nodige hulp en begeleiding.

Maar vandaag wil ik toch trachten te eindigen met een positieve noot. Het monument dat vandaag, hier, werd onthuld is hopelijk een bron van hoop en steun voor alle slachtoffers van seksueel misbruik. Het kwam hier op vraag van slachtoffers, met medewerking van het gemeentebestuur en van de mensen van de kerkfabriek. Aan hen wil ik dan ook hartelijk bedanken. Zonder hun medewerking stonden we hier vandaag niet.

Ook bedankt aan de kunstenaar. Hij geeft met zijn beeld de slachtoffers weer hoop: wanneer de ruwe bolster van de ivoeren toren barst, is er weer mogelijkheid tot nieuw leven!

Aan alle slachtoffers wens ik nog veel sterkte in het dragen van hun trauma's en het verwerken ervan. En misschien ben je er nog niet mee naar buiten gekomen, maar mijn ervaring is dat praten helpt, ook al is het 40, 50 of 60 jaar geleden.

Aan alle aanwezigen, bedankt voor jullie aanwezigheid hier, het is voor ons een teken van steun in het dragen en verwerken van wat we hebben meegemaakt.